

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Markéta Bednarzová. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.

Pracovní list: Povídky malostranské

Doktor Kazisvět

Zraky všech se vpíjely v nehybnou tvář mrtvého rady. A zrovna vedle rakve stál - doktor Heribert. Byl se právě branou vracel z nějaké procházky, kormidloval mezi hromadou lidí sice sem tam, ale náhle byl nucen zůstat stát zrovna za kněžími a teď byl šedivý jeho kabátek zrovna vedle černého rubáše umrlcova.

To trvalo okamžik. Jaksi mimovolně chopil se Heribert svislé ruky, snad aby ji zase v rakvi umístil. Ale podržel ji v rukou svých, prsty jeho nepokojně hrály, a oči spočívaly pátravě na mrtvém obličejí před ním. Ted' vztáhl ruku a rozevřel víčko pravého umrlcova oka.

"No, copak je to?" houkl vtom Ostrohradský. "Pročpak se to nespraví? Máme tak zůstat stát?"

Někteří mládenci vztahovali ruce

"Pozor!" vzkřikl malý Heribert hlasem k neuvěření širokým a zvučným. "Ten muž není mrtev!"

„Nesmysl! - Vy jste blázen!" hučel pan doktor Link.

"Kdepak je policie?" volal do toho Ostrohradský.

Na všech tvářích byl nejvyšší zmatek. Jen sládek Kejřík byl rychle přistoupil ke klidnému Heribertovi.

"A co se má stát?" tázal se dychtivě. "Není - opravdu není mrtev?"

"Není. Je jen strnulý. Ted' ho rychle doneste někam do domu, ať zkusíme pomoci!"

"Nejhotovější bláznovství!" křičel pan doktor Link. "Když ten není mrtev, tedy -"

"Kdopak je to?" ptal se Ostrohradský.

"I prý doktor -"

"Doktor Kazisvět! - Policie!" řičel řemenář, jímž byla náhle zalomcovala myšlenka na těch pět tisíc.

"Doktor Kazisvět," opakovali páni radové Kdojek a Mužík.

Ale již nesl obětovný přítel pan Kejřík s několika mládenci rakev pomalu do vedlejšího hostince U vápenice.

Po ulici nastal hluk a povyk zrovna bouřlivý. Pohřební vůz obracel, fiakři obraceli, pan rada Kdojek zvolal: "Pojďme - vždyť se dozvíme všechno!" ale nikdo nevěděl, co má činit. "Dobře že jdete, pane komisaři!" volal Ostrohradský na přicházejícího teď policejního úředníka. "Děje se tu strašná, nedovolená komedie - prznění mrtvol za bílého dne - před půl Prahou -", a následoval komisaře dovnitř Vápenice. Doktor Link zmizel. Za chvíli už byl Ostrohradský zase venku, za ním komisař. "Rozejděte se, prosím," pravil tento k shromážděným, "nikdo nesmí tam! Doktor Heribert tvrdí najisto, že přivede pana radu k sobě."

Paní radová chtěla z kočáru ven, ale omdlela. Radost může někdy i usmrtit. Ted' vyšel chvatně pan Kejřík a přistoupil ke kočáru, kde se paničky s omdlelou paní radovou obíraly. "Dovezte ji pomalu domů, doma se vzkřísí," radil. A pak zabručel pro sebe: "Je přece příjemná - tuze příjemná!" Obrátil se, vskočil do fiakru a odjel, kam ho byl doktor Heribert poslal.

Vozy se rozjely, truchlící se rozešli. Ale Oujezd byl u brány pořád pln lidí a policejní stráž musila před domem dbát pořádku. Vypravovali si v kupách nejpodivnější věci. Hned jedni zlořečili doktoru Linkovi a vypravovali si o něm pomluvy, hned zas jiní posmívali se Heribertovi. Občas se objevil spěchající pan Kejřík a prohodil něco se zářícím obličejem: "Máme nejlepší naději!" - "Už jsem sám cítil puls. Ten doktor čaruje!" - "Dýchá!" zvolal posledně všecek u vytržení a vrhnul sebou do připraveného fiakru, aby radostnou zprávu dovezl paní radové.

Konečně pozdě večer, již k desáté hodině, vynesli z Vápenice zakrytá nosítka. Po jedné straně šel doktor Heribert a pan Kejřík, po druhé straně komisař.

(NERUDA, Jan. Povídky malostranské. Praha: Orbis, 1952. str. 136 – 137)

Interpretace ukázky:

1. Jaká událost je popisována v ukázce?
2. Proč se asi doktoru Heribertovi říkalo Kazisvět?
3. Jak na vás působí zvolání řemenáře?
4. Jak byste charakterizovali pana Kejříka? Jaký byl jeho vztah k údajně mrtvému radovi?
5. Co se z textu dozvídáme o doktoru Heribertovi?
6. Najděte v textu zastaralé výrazy, které znamenají:
 - a) mrtvola
 - b) proklínat
 - c) kočár

Povídky malostranské:

1. Do jaké umělecké skupiny patřil autor díla?
2. Datujte vznik díla a uveďte společensko-historické okolnosti té doby.
3. Kde autor čerpal náměty ke svým povídkám?
4. Stručně charakterizujte hlavní motivy povídek.
5. Uveďte, kolik povídek je v knize obsaženo, a jmenujte alespoň tři další.
6. Jakou formou jsou povídky napsány? Jakou kompozici autor užil?
7. Jaké jazykové prostředky autor používal?
8. Na jaký typ lidí se autor v povídkách zaměřil?
9. Jaká další díla autora znáte?
10. Jmenujte další známé autory tohoto období.